C/2025/661

10.2.2025

ODPORÚČANIE RADY,

z 21. januára 2025,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka

(C/2025/661)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1263, a najmä na jeho článok 17,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

(1) Zreformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ nadobudol účinnosť 30. apríla 2024. Hlavným prvkom zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade [1] spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o vykonaní postupu pri nadmernom schodku [2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov [3]. Cieľom tohto rámca je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Podporuje sa ním aj preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším presadzovaním pravidiel.

(2) Stredobodom nového rámca správy hospodárskych záležitostí sú národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré predkladajú členské štáty Rade a Komisii. Plánmi sa majú dosiahnuť dva ciele: i) zabezpečiť, okrem iného, aby mal verejný dlh na konci obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto hodnotou, a ii) zabezpečiť, aby sa zrealizovali reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a týkajúce sa spoločných priorít EÚ. V každom pláne sa má na tento účel uviesť strednodobý záväzok k trajektórii vývoja čistých výdavkov [4], ktorým sa účinne zavádza rozpočtové obmedzenie na obdobie trvania plánu vzťahujúce sa na štyri alebo päť rokov (v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia v danom členskom štáte). Okrem toho by sa malo v pláne vysvetliť, ako členský štát zabezpečí realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny (vrátane odporúčaní týkajúcich sa v príslušných prípadoch postupu pri makroekonomických nerovnováhach), a ako bude v pláne riešiť spoločné priority Únie. Obdobie fiškálnej úpravy sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov, ktoré možno predĺžiť najviac o tri roky, ak sa členský štát zaviaže, že zrealizuje súbor príslušných reforiem a investícií, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1263.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Ide o čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, t. j. výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

(3) Po predložení plánu Komisia posúdi, či plán spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(4) Na základe odporúčania Komisie má Rada následne prijať odporúčanie, v ktorom stanoví trajektóriu vývoja čistých výdavkov dotknutého členského štátu a v príslušných prípadoch schváli súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré toto predĺženie obdobia fiškálnych úprav opodstatňujú.

ÚVAHY TÝKAJÚCE SA NÁRODNÉHO STREDNODOBÉHO FIŠKÁLNO-ŠTRUKTURÁLNEHO PLÁNU GRÉCKA

(5) Grécko svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán predložilo Rade a Komisii 7. októbra 2024. Predložilo ho po predĺžení lehoty stanovenej v článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263, ku ktorému došlo po dohode s Komisiou 24. septembra 2024 vzhľadom na dôvody uvedené Gréckom.

Postup pred predložením plánu

(6) S cieľom vytvoriť rámec pre dialóg vedúci k predloženiu národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov Komisia 21. júna 2024 zaslala Grécku referenčnú trajektóriu ([5]) podľa článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/1263. Referenčnú trajektóriu Komisia uverejnila 8. októbra 2024 ([6]). Referenčná trajektória sa zakladá na rizikách a zaručuje, aby mal verejný dlh na konci obdobia fiškálnych úprav a v prípade neprijatia ďalších rozpočtových opatrení po tomto období úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal v strednodobom horizonte na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií počas obdobia úprav znížil pod úroveň 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto referenčnou hodnotou. Strednodobý horizont je vymedzený ako desaťročné obdobie po skončení obdobia úprav. V súlade s článkami 7 a 8 nariadenia (EÚ) 2024/1263 je referenčná trajektória v súlade aj s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby a ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu.

V referenčnej trajektórii Grécka sa stanovuje, že na základe predpokladov Komisie, ktoré tvoria základ pre predbežné usmernenia zaslané v júni 2024, a vychádzajúc zo sedemročného obdobia úprav by rast čistých výdavkov nemal presahovať hodnoty uvedené v tabuľke 1. To zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov na úrovni 3,1 % za obdobie úprav (2025 – 2028).

Tabuľka 1: Referenčná trajektória, ktorú Komisia poskytla Grécku 21. júna 2024

	2025	2026	2027	2028	Priemer 2025 – 2028
Maximálny rast čistých výdavkov (ročný, v %)	3,0	3,2	3,1	3,0	3,1

Zdroj: výpočty Komisie.

(7) V súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2024/1263 viedlo Grécko od júla do septembra 2024 s Komisiou technický dialóg. Dialóg bol zameraný na trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ktorú plánuje Grécko, a na jej východiskové predpoklady, ako aj na plánovanú realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a spoločné priority Únie v oblasti spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie, sociálnej a hospodárskej odolnosti, energetickej bezpečnosti a budovania obranných kapacít.

(8) Plán predložený Gréckom neobsahuje správu o konzultačnom procese s príslušnými zainteresovanými stranami (vrátane sociálnych partnerov) pred predložením.

([5]) Predbežné usmernenia zaslané členským štátom a Hospodárskemu a finančnému výboru zahŕňajú trajektórie bez predĺženia obdobia úprav a s predĺžením obdobia úprav (v trvaní 4, resp. 7 rokov). Zahŕňajú aj pôvodné hlavné podmienky a východiskové predpoklady použité v rámci, ktorý Komisia stanovila pre strednodobú projekciu verejného dlhu. Referenčná trajektória bola vypočítaná na základe metodiky opísanej v *Monitore udržateľnosti dlhovej služby 2023* vypracovanom Komisiou (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychádza z prognózy Európskej komisie z jari 2024 a jej strednodobého predĺženia až do roku 2033, pričom dlhodobý rast HDP a náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú v súlade so spoločnou *správou* Komisie a Rady o *starnutí obyvateľstva* z *roku 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) Pozri: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/d3a360b9-a45d-49ac-8769-038a48dbfb11_en?filename=Commission_prior_guidance_-_greece_en.pdf.

(9) Helénska fiškálna rada vydala súhlasné stanovisko k makroekonomickej prognóze a makroekonomickým predpokladom, z ktorých vychádza viacročná trajektória vývoja čistých výdavkov. Helénska fiškálna rada však vyzvala k ostražitosti, pokiaľ ide o vonkajšie otrasy a makroekonomické neistoty. Helénska fiškálna rada odporučila podporiť štrukturálne reformy na trhu s tovarom, trhu so službami a trhu práce, ako aj opatrenia na riešenie nepriaznivých demografických trendov.

(10) Plán bol prerokovaný v národnom parlamente dňa 4. októbra 2024.

Iné súvisiace procesy

(11) Grécko predložilo 15. októbra 2024 svoj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komisia prijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu dňa 26. novembra 2024 ([7]).

(12) Komisia 19. júna 2024 dospela k záveru, že v Grécku existujú makroekonomické nerovnováhy. Grécko čelí zraniteľným miestam najmä v súvislosti s vysokým verejným dlhom a vysokými nesplácanými úvermi v kontexte vysokej nezamestnanosti, pričom táto zraniteľnosť zostáva významná, ale výrazne sa zmenšila a očakáva sa, že sa bude aj naďalej zmenšovať, hoci zahraničná pozícia zostáva slabá ([8]).

(13) Rada 21. októbra 2024 adresovala Grécku súbor odporúčaní v kontexte európskeho semestra ([9]).

ZHRNUTIE PLÁNU A JEHO POSÚDENIE KOMISIOU

(14) V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2024/1263 Komisia posúdila plán takto:

Kontext: makroekonomická a fiškálna situácia a výhľad

(15) Hospodárska činnosť v Grécku sa v roku 2023 zvýšila o 2,3 % v dôsledku súkromnej spotreby, investícií v stavebníctve a čistého vývozu. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa predpokladá, že hospodárstvo zaznamená v roku 2024 rast vo výške 2,1 % v dôsledku stabilného rastu súkromnej spotreby a zrýchleniu tempa investícií do zariadení. Zároveň sa očakáva, že prudké zvýšenie dovozu spolu v kombinácii so stagnujúcim rastom vývozu povedie k poklesu čistého vývozu. V roku 2025 sa má reálny HDP zvýšiť o 2,3 %, keďže sa očakáva solídne tempo ďalšieho zvyšovania spotreby a predpokladá sa ďalšie zvyšovanie tempa investícií v dôsledku toho, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti prechádza od reforiem k investíciám. Predpokladá sa, že čistý vývoz zostane prekážkou rastu, keďže sa predpokladá, že dovoz bude naďalej výrazne rásť. V roku 2026 sa očakáva, že reálny HDP sa zvýši o 2,2 %, keďže sa predpokladá stabilné tempo ďalšieho zvyšovania domáceho dopytu, pričom čistý vývoz má mať na rast HDP neutrálny vplyv. Očakáva sa, že rast potenciálneho HDP v Grécku zaznamená zvýšenie z úrovne 0,7 % odhadovanej pre rok 2023 na 2,0 % do roku 2026 v dôsledku zvyšujúcej sa celkovej produktivity faktorov, ktoré odzrkadľujú pozitívny vplyv štrukturálnych reforiem, ako aj v dôsledku zvyšujúcich sa príspevkov plynúcich z práce a investícií. Miera nezamestnanosti bola v roku 2023 na úrovni 11,1 % a Komisia predpokladá, že v roku 2024 dosiahne úroveň 10,4 %, v roku 2025 9,8 % a v roku 2026 9,2 %. Predpokladá sa, že inflácia (deflátor HDP) sa v roku 2024 zníži z 5,9 % zaznamenaných v roku 2023 na 3,5 % a že následne dosiahne 2,4 % v roku 2025 a 2,2 % v roku 2026.

(16) Pokiaľ ide o fiškálny vývoj, deficit verejných financií Grécka v roku 2023 predstavoval 1,3 HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa predpokladá, že v roku 2024 klesne na 0,6 % HDP, pričom v roku 2025 sa ďalej zníži na 0,1 % HDP a v roku 2026 za predpokladu nezmenenej politiky zmení na prebytok 0,2 %. Prognóza Európskej komisie z jesene 2024 zahŕňa predbežný návrh rozpočtu Grécka na rok 2025, ktorý vláda predložila národnému parlamentu v októbri. Verejný dlh dosahoval na konci roka 2023 úroveň 163,9 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa má miera zadlženosti na konci roka 2024 znížiť na 153,1 % HDP. Predpokladá sa, že do konca roka 2025 sa ešte zníži na úroveň 146,8 % a do konca roka 2026 na úroveň 142,7 % HDP. Vo fiškálnej prognóze Komisie sa záväzky uvedené v strednodobých plánoch nezohľadňujú, pokiaľ nie sú podložené dôveryhodne oznámenými a dostatočne špecifikovanými konkrétnymi opatreniami v príslušných oblastiach politiky.

([7]) Stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Grécka, 26.11.2024, C(2024) 9053 final.
([8]) „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke“, COM(2024) 600 final, dodatok 4.
([9]) Odporúčanie Rady z 21. októbra 2024 k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Grécka.

Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné makroekonomické predpoklady v pláne

(17) Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka sa vzťahuje na obdobie 2025 – 2028 a predstavuje fiškálne úpravy v priebehu štyroch rokov.

(18) Plán obsahuje všetky informácie požadované v článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1263 s výnimkou informácií o konzultáciách s domácimi zainteresovanými stranami vyžadovaných v článku 13 písm. g) bode vi) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(19) Plán sa zaväzuje k trajektórii vývoja čistých výdavkov uvedenej v tabuľke 2, ktorá zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov na úrovni 3,3 % v priebehu rokov 2025 – 2028. Priemerný rast čistých výdavkov uvedený v pláne počas obdobia úprav (2025 – 2028) je vyšší než referenčná trajektória, ktorú Komisia predložila zaslala Grécku 21. júna 2024. V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP sa v roku 2025 zvýši na 2,5 % (z úrovne 1,2 % v roku 2024) a potom sa zníži na 1,5 % v roku 2028. Okrem toho sa v pláne očakáva, že miera rastu deflátora HDP klesne na 2,2 % v roku 2025 (z 3,0 % v roku 2024) a potom vzrastie na 2,4 % v roku 2028.

Tabuľka 2: Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné predpoklady v pláne Grécka

	2024	2025	2026	2027	2028	Priemer za obdobie platnosti plánu 2025 – 2028
Rast čistých výdavkov (ročný, v %)	2,6	3,7	3,6	3,1	3,0	3,3
Rast čistých výdavkov (kumulatívny, od východiskového roka 2023, %)	2,6	6,5	10,3	13,7	17,1	neuvádza sa
Rast potenciálneho HDP (%)	1,2	2,5	2,4	1,7	1,5	2,0
Inflácia (rast deflátora HDP) (%)	3,0	2,2	2,3	2,3	2,4	2,3

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka a výpočty Komisie.

Vplyv záväzkov uvedených v pláne, ktoré sa týkajú čistých výdavkov, na verejný dlh

(20) Ak sa trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa Grécko v pláne zaviazalo, a východiskové predpoklady naplnia, verejný dlh by sa podľa plánu postupne znižoval zo 153,7 % v roku 2024 na 133,4 % HDP na konci obdobia úprav (2028), ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Po úprave sa predpokladá, že v strednodobom horizonte (t. j. do roku 2038) bude miera zadlženosti podľa plánu naďalej klesať a do roku 2038 dosiahne úroveň 114,9 %.

Tabuľka 3: Vývoj verejného dlhu a salda verejných financií v pláne Grécka

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Verejný dlh (% HDP)	161,9	153,7	149,1	143,1	138,0	133,4	114,9
Saldo verejných financií (% HDP)	- 1,6	- 1,0	- 0,6	- 0,8	- 1,1	- 1,2	- 2,5

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka.

Podľa plánu by tak pomer verejného dlhu k HDP dosiahol do konca obdobia úprav (2028) klesajúcu trajektóriu. Na základe predpokladov plánu je to realistické, keďže sa predpokladá, že dlh počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav podľa všetkých deterministických stresových testov analýzy udržateľnosti dlhovej služby vypracovanej Komisiou klesne, a stochastické prognózy naznačujú, že dlh by klesal s dostatočne vysokou pravdepodobnosťou. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na dlh stanovenou v článku 6 písm. a) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Vplyv záväzkov uvedených v pláne, ktoré sa týkajú čistých výdavkov, na saldo verejných financií

(21) Na základe trajektórie vývoja čistých výdavkov a predpokladov uvedených v pláne by deficit verejných financií klesol na 0,6 % HDP v roku 2025 a následne by postupne rástol na 1,2 % HDP na konci obdobia úprav. Podľa plánu by tak saldo verejných financií nepresiahlo referenčnú hodnotu 3 % HDP na konci obdobia úprav (2028). Okrem toho počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav (t. j. do roku 2038) by deficit verejných financií nepresiahol 3 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na deficit stanovenou v článku 6 písm. b) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Časový profil fiškálnej úpravy

(22) Časový profil fiškálnej úpravy meraný ako zmena štrukturálneho primárneho salda, ako sa opisuje v pláne, je lineárny, ako sa vyžaduje v článku 6 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochrannou doložkou zakazujúcou odloženie úsilia, ako sa stanovuje v článku 6 písm. c), a s prechodným ustanovením uvedeným v článku 36 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Tabuľka 4: Vývoj štrukturálneho primárneho salda v pláne Grécka

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Štrukturálne primárne saldo (% HDP)	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3
Zmena štrukturálneho primárneho salda (percentuálne body)	neuvádza sa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka.

Súlad s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu

(23) Ak sa predpoklady a záväzky plánu naplnia, štrukturálny deficit by počas celého obdobia úprav zostal pod úrovňou 1,5 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu sa preto bude naďalej dodržiavať spoločná rezerva odolnosti uvedená v článku 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263, a preto sa nevyžaduje dodatočné zlepšenie štrukturálneho primárneho salda uvedené v článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Súlad plánu s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby

(24) Keď podľa plánu verejný dlh počas obdobia úprav prekročí úroveň 90 % HDP, v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) 2024/1263 musí pomer verejného dlhu k HDP v priemere klesnúť minimálne o 1 percentuálny bod ročne, dokým neklesne pod 90 %, a potom by mal v priemere klesať o 0,5 percentuálneho bodu. Tento priemerný pokles sa vypočíta za obdobie rokov 2024 – 2028 a rovná sa 5,1 percentuálneho bodu (pozri tabuľku 3). Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby.

Makroekonomické predpoklady plánu

(25) Plán vychádza zo súboru makroekonomických a fiškálnych predpokladov, ktorý sa líši od predpokladov Komisie zaslaných Grécku 21. júna 2024. Konkrétne sa v pláne používajú rôzne predpoklady pre štyri premenné, ktorými sú počiatočná fiškálna pozícia (t. j. štrukturálne primárne saldo v roku 2024), rast potenciálneho HDP, čistý vplyv jednorazových opatrení na rozpočet v roku 2024 a predpokladaná elasticita príjmov. Tieto rozdiely v predpokladoch treba dôkladne posúdiť s cieľom zabezpečiť, aby boli podložené spoľahlivými ekonomickými argumentmi založenými na údajoch, najmä preto, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je vyšší ako v referenčnej trajektórii. Ďalej v texte sú uvedené rozdiely v predpokladoch, ktoré majú najväčší vplyv na priemerný rast čistých výdavkov, pričom sa každý rozdiel posudzuje samostatne.

— V pláne sa používajú aktuálnejšie údaje o počiatočnej fiškálnej pozícii a predpokladá sa, že deficit verejných financií v roku 2024 dosiahne 1,0 % HDP v porovnaní s predpokladaným deficitom 1,2 % HDP uvedeným v predbežných usmerneniach z jari 2024. Dôvodom sú vyššie daňové príjmy, než sa očakávalo, ktoré sa zakladajú na výsledkoch rozpočtového hospodárenia a dodatočnom opatrení fiškálnej politiky zvyšujúcom príjmy oznámenom v júni 2024. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený. Táto prognóza je opatrnejšia ako prognóza Európskej komisie z jesene 2024. V dôsledku toho sa má podľa plánu štrukturálny rozpočtový deficit dostať v roku 2024 pod úroveň 1,5 % HDP, zatiaľ čo referenčná trajektória vychádzala zo štrukturálneho rozpočtového deficitu na úrovni 1,7 % HDP za ten istý rok v súlade s predpokladmi Komisie. To znamená, že sa ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu neuplatňuje, keďže v pláne sa predpokladá, že štrukturálny deficit bude v roku 2024 pod úrovňou 1,5 % HDP, čo prispeje k vyššiemu priemernému rastu čistých výdavkov počas obdobia úprav uvedenému v pláne, než sa uvádza v predpokladoch Komisie.

— V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP sa zvýši z odhadovanej úrovne 0,6 % v roku 2023 na 2,5 % v roku 2025 a 2,4 % v roku 2026 a potom mierne poklesne na 1,5 % v roku 2028, pričom počas obdobia úprav dosiahne priemernú úroveň 2 %. V predbežných usmerneniach Komisie sa predpokladá, že potenciálny HDP sa za rovnaké obdobie v priemere zvýši o 1,3 %. Po uplynutí obdobia úprav sa v porovnaní s predpokladom Komisie v pláne predpokladá pomalší potenciálny rast. Hoci je priemerný potenciálny rast predpokladaný v pláne na obdobie 2025 – 2038 celkovo v súlade s predpokladom Komisie, profil potenciálneho rastu sa vyznačuje väčšou volatilitou. Tento rozdiel prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav vyšší ako podľa predpokladov Komisie. Tento predpoklad nie je v súlade so spoločným rámcom analýzy udržateľnosti dlhovej služby.

— V pláne sa predpokladá elasticita príjmov na úrovni 0,825 oproti jednotkovej elasticite rastu potenciálneho HDP, ktorú predpokladá Komisia. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie. V pláne sa odôvodňuje odlišný predpoklad odkazom na empirickú literatúru, v ktorej sa uvádza, že v predchádzajúcich rokoch bola elasticita príjmov Grécka nižšia ako priemer EÚ. Tento rozdiel je v porovnaní s predpokladmi Komisie opatrný a je motivovaný obozretnou tvorbou rozpočtovej politiky, a preto je riadne odôvodnený.

Zvyšné rozdiely v predpokladoch nemajú veľký vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v porovnaní s predpokladmi Komisie. Po dôkladnej úvahe možno konštatovať, že vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v dôsledku opatrnejšieho predpokladu o elasticite vyrovnáva vplyv v dôsledku odlišného predpokladu rastu potenciálneho HDP. Z toho zas vyplýva, že rozdiel medzi trajektóriou vývoja čistých výdavkov v pláne a referenčnou trajektóriou možno vysvetliť len aktualizovanou počiatočnou fiškálnou pozíciou. Celkovo všetky rozdiely v predpokladoch spolu vedú k priemernému rastu čistých výdavkov v pláne, ktorý je vyšší ako referenčná trajektória. Na základe tohto hodnotenie plán spĺňa požiadavky podľa článku 13 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Komisia zohľadní uvedené posúdenie predpokladov plánu pri svojich budúcich posúdeniach súladu s trajektóriou vývoja čistých výdavkov.

Fiškálna stratégia plánu

(26) Podľa orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne sa záväzky, ktoré sa vzťahujú na čisté výdavky, splnia vďaka opatreniam fiškálnej politiky na strane výdavkov aj príjmov rozpočtu spolu s meniacimi sa prioritami fiškálnej politiky. Fiškálna stratégia stanovená v pláne zahŕňa opatrenia zamerané na posilnenie disponibilného príjmu a riešenie demografických výziev a potrieb v oblasti bývania bez toho, aby došlo k ohrozeniu súladu s trajektóriou rastu čistých výdavkov. Trajektória vývoja čistých výdavkov umožňuje zvýšenie čistých výdavkov v priemere o 3,3 % ročne. Grécko v rámci tejto rezervy plánuje prijať opatrenia na zníženie príjmov, ako je zníženie príspevkov na sociálnu solidaritu a zrušenie paušálnej dane pre samostatne zárobkovo činné osoby, ako aj opatrenia na zvýšenie výdavkov, z ktorých najdôležitejšie je postupné zvyšovanie miezd vo verejnom sektore v dôsledku plánovaného zvýšenia minimálnej mzdy. Medzi ďalšie opatrenia patria intervencie na podporu rodín s deťmi a opatrenia zamerané na cenovo dostupné bývanie a zväčšenie domového a bytového fondu. Špecifikácia politických opatrení, ktoré sa majú prijať, sa potvrdí alebo upraví a vyčísli v ročných rozpočtoch. Pokiaľ ide o vykonávanie orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne, existujú určité riziká, ktoré vyplývajú z prebiehajúcich súdnych konaní, najmä súdnych sporov vedených proti verejnoprávnej realitnej spoločnosti, ktoré môžu znamenať obmedzenie v iných čistých výdavkových položkách. Návrh rozpočtového plánu na rok 2025 je v súlade so záväzkom čistých výdavkov na rok 2025 ([10]).

([10]) Pozri stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Grécka, 26.11.2024, C(2024) 9053 final.

Zámery týkajúce sa reforiem a investícií uvedené v pláne, ktorými sa reaguje na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a ktorými sa riešia spoločné priority Únie.

(27) V pláne sa opisujú zámery týkajúce sa reforiem a investícií s cieľom reagovať na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre Grécko vrátane tých, ktoré sa týkajú postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, a s cieľom riešiť spoločné priority EÚ. Plán zahŕňa približne 226 reforiem a investícií, z ktorých 132 je finančne podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a 52 z fondov politiky súdržnosti.

(28) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v spravodlivej zelenej a digitálnej transformácii vrátane klimatických cieľov stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119, plán obsahuje 88 reforiem a investícií, ktoré podľa očakávaní Grécka prispejú k jeho zelenej a digitálnej transformácii. Značný počet reforiem a investícií v oblasti zelenej transformácie sa uvádza ako opatrenie v gréckom pláne obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU alebo sa podporuje z fondov politiky súdržnosti. Očakáva sa napríklad, že reformy a investície uvedené v pláne prispejú k riešeniu konkrétnych odporúčaní pre Grécko, a to aj znížením jeho závislosti od fosílnych palív vďaka rozšíreniu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie vrátane veternej energie na mori a vodíka, ako aj zvýšením kapacity energetickej infraštruktúry a sietí (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov, energetickej infraštruktúry a sietí). Ďalšie reformy a investície uvedené v pláne sú zamerané na zlepšenie energetickej efektívnosti fondu budov v krajine (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 týkajúce sa energetickej efektívnosti), reštrukturalizáciu obecných vodohospodárskych subjektov a posilnenie infraštruktúry zavlažovania a nakladania s odpadovými vodami (odporúčanie pre Grécko na rok 2019 v oblasti environmentálnej politiky a riadenia zdrojov) a prípravu osobitných priestorových plánov a posilnenie systému riadenia civilnej ochrany (odporúčanie pre Grécko na rok 2024 týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy). Grécky plán zahŕňa aj určité reformy a investície, ktorých cieľom je elektrifikácia odvetvia dopravy v Grécku, vrátane organizačnej reformy v odvetví železníc a investícií na rozšírenie nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá v celom Grécku, od ktorých sa očakáva, že prispejú k udržateľnejšiemu odvetviu dopravy (odporúčania pre Grécko na roky 2024, 2023 a 2022 v oblasti dopravy). Pokiaľ ide o digitálnu transformáciu, medzi príklady reforiem a investícií zahrnutých do plánu patrí reforma, ktorej cieľom je dokončiť národný kataster, od ktorého sa očakáva posilnenie podnikateľského prostredia (odporúčanie pre Grécko na rok 2023 o podnikateľskom prostredí), investícia zameraná na digitalizáciu verejných archívov, ktorá podľa očakávaní prispeje k digitalizácii verejnej správy (odporúčania pre Grécko na roky 2020 a 2019 v oblasti digitalizácie verejnej správy a verejných služieb), ako aj investícia zameraná na podporu rozvoja digitálnych nástrojov pre grécke MSP (odporúčanie pre Grécko na rok 2019 týkajúce sa digitalizácie podnikov). Väčšina reforiem a investícií, ktoré sú zahrnuté do plánu a ktorých cieľom je prispieť k digitálnej transformácii Grécka, je súčasťou gréckeho plánu obnovy a odolnosti alebo sú podporované z fondov politiky súdržnosti.

(29) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, plán zahŕňa 94 reforiem a investícií, od ktorých Grécko očakáva, že prispejú k posilneniu sociálnej a hospodárskej odolnosti krajiny. Príklady reforiem a investícií, ktoré sú súčasťou gréckeho plánu a súvisia s konkrétnymi odporúčaniami pre Grécko, zahŕňajú úpravy gréckeho rámca daňovej politiky, ktoré podľa očakávaní prispejú k rozšíreniu základu daní z príjmov a posilnia prevádzkovú autonómiu daňovej správy (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 v oblasti daňovej politiky a daňovej správy), spustenie reformy primárnej zdravotnej starostlivosti, ktorá podľa očakávaní prispeje k dostupnosti, primeranosti a udržateľnosti zdravotnej starostlivosti (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 v oblasti zdravotnej starostlivosti), zvýšenie investícií z verejných a zo súkromných zdrojov do výskumu a vývoja (odporúčanie pre Grécko na rok 2019 v oblasti výskumu a inovácií), ako aj podporu investícií zameraných na posilnenie sociálnej súdržnosti, vzdelávania a zamestnateľnosti, ktoré podľa očakávaní prispejú k zvyšovaniu úrovne zručností a získavaniu nových zručností (odporúčania pre Grécko na roky 2019 a 2023 týkajúce sa zručností, odborného vzdelávania a prípravy a vzdelávania dospelých, ako aj odporúčanie pre Grécko na rok 2019 týkajúce sa aktívnych politík trhu práce a zabezpečenia sociálneho začlenenia). Plán okrem toho zahŕňa reformy a investície, ktoré podľa očakávaní prispejú k modernizácii verejnej správy (odporúčania pre Grécko na roky 2024, 2023 a 2022 v oblasti verejnej správy), ďalej k zníženiu objemu nesplácaných úverov (odporúčania pre Grécko na roky 2024 a 2023 týkajúce sa dlhu súkromného sektora a rámca platobnej neschopnosti a finančnej stability, ktoré sú spojené aj s postupom pri makroekonomickej nerovnováhe), a k reforme zameranej na reštrukturalizáciu Helénskej spoločnosti pre majetok a účasti (odporúčanie pre Grécko na rok 2024 týkajúce sa štátnych podnikov).

(30) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu v oblasti energetickej bezpečnosti, plán zahŕňa 11 reforiem a investícií, ktoré podľa očakávaní Grécka prispejú k posilneniu energetickej bezpečnosti krajiny a plneniu konkrétnych odporúčaní pre Grécko. Všetky tieto reformy a investičné opatrenia sú súčasťou gréckeho plánu obnovy a odolnosti vrátane jeho kapitoly REPowerEU. Grécky plán napríklad obsahuje reformy na zvýšenie skladovacej kapacity krajiny a zlepšenie jej energetickej efektívnosti (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 v oblasti energetickej infraštruktúry a energetickej efektívnosti). Plán ďalej zahŕňa investície zamerané na ďalšie zvýšenie výroby elektriny

z obnoviteľných zdrojov energie a posilnenie kapacity elektrických sietí (odporúčania pre Grécko na roky 2023 a 2022 v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a sietí), od ktorých sa očakáva aj to, že Grécko zníži svoju závislosť od fosílnych palív, čím sa posilní jeho energetická bezpečnosť.

(31) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v obranných spôsobilostiach, súčasťou plánu je 14 reforiem a investícií (jedna patrí do gréckeho plánu obnovy a odolnosti), ktoré podľa očakávaní Grécka prispejú k posilneniu obranných spôsobilostí krajiny.

(32) V pláne sa uvádzajú informácie o súlade a vo vhodných prípadoch o komplementarite s fondmi politiky súdržnosti, ako aj s plánom obnovy a odolnosti Grécka. Plán konkrétne obsahuje podrobné tabuľky podľa jednotlivých ministerstiev, v ktorých sa uvádzajú príslušné reformy a investície pre každú spoločnú prioritu, ich prepojenie s odporúčaniami pre Grécko a či sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti alebo iných nástrojov financovania EÚ (najmä fondov politiky súdržnosti EÚ).

(33) Plán poskytuje prehľad verejných investičných potrieb Grécka súvisiacich so spoločnými prioritami EÚ a jeho cieľom je prispieť k splneniu týchto investičných potrieb. Pokiaľ ide o prioritu spočívajúcu v zelenej a digitálnej transformácii, v pláne sa uvádzajú hlavné priority, na ktoré sa budú vzťahovať fondy politiky súdržnosti vrátane Programu rozvoja spravodlivej transformácie, pričom sa v ňom uvádzajú aj osobitné investičné potreby jednotlivých ministerstiev, ktoré sa vzťahujú na investície zahrnuté do gréckeho plánu obnovy a odolnosti. V pláne sa uvádza, že 30 % z celkového rozpočtu fondov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 bolo pridelených na politiky, ktoré zahŕňajú opatrenia zamerané na zelenú transformáciu. Pokiaľ ide o prioritu spočívajúcu v sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, v pláne sa uvádzajú hlavné priority, na ktoré sa budú vzťahovať fondy politiky súdržnosti (2021 – 2027) vrátane ESF+, pričom sa v ňom uvádzajú aj osobitné investičné potreby jednotlivých ministerstiev, ktoré sa vzťahujú na investície zahrnuté do gréckeho plánu obnovy a odolnosti. Pokiaľ ide o prioritu spočívajúcu v energetickej bezpečnosti, v pláne sa uvádza investícia „Nezávislá sústava na prepravu zemného plynu Alexandroupolis (ASFA)“, ktorá bude podporovaná z fondov politiky súdržnosti a ktorá podľa očakávaní významne prispeje k diverzifikácii zdrojov zemného plynu v Grécku, čím sa umožní ďalšie zníženie závislosti krajiny od zemného plynu pochádzajúceho z Ruska. Pokiaľ ide o prioritu budovania obranných spôsobilostí, v pláne sa uvádzajú konkrétne projekty, ktoré bude realizovať ministerstvo národnej obrany a ministerstvo civilnej ochrany, a to aj s cieľom posilniť grécky obranný priemysel s prispením Helénskeho centra pre inovácie v obrane a zabezpečením bezpilotných leteckých systémov pre hraničný dozor.

Záver posúdenia Komisie

(34) Komisia celkovo zastáva názor, že plán Grécka spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVER RADY

(35) Rada víta strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka a domnieva sa, že jeho úplné vykonávanie by prispelo k zabezpečeniu zdravých verejných financií a podpore udržateľnosti verejného dlhu, ako aj udržateľného a inkluzívneho rastu.

(36) Rada berie na vedomie posúdenie plánu zo strany Komisie. Rada však vyzýva Komisiu, aby predložila svoje posúdenie budúcich plánov v samostatnom dokumente, ktorý neobsahuje odporúčania Komisie na odporúčania Rady.

(37) Rada berie na vedomie posúdenie Komisie týkajúce sa trajektórie vývoja čistých výdavkov a hlavných makroekonomických predpokladov v pláne, a to aj vo vzťahu k predchádzajúcim usmerneniam Komisie, ako aj dôsledky trajektórie vývoja čistých výdavkov plánu pre deficit verejných financií a verejný dlh. Rada berie na vedomie posúdenie Komisie, že makroekonomické a fiškálne predpoklady, hoci sa v niektorých prípadoch líšia od predpokladov Komisie, vrátane zohľadnenia aktualizovaných makroekonomických a fiškálnych údajov, sú celkovo riadne odôvodnené a podložené spoľahlivými hospodárskymi argumentmi. Rada berie na vedomie širokú fiškálnu stratégiu plánu a riziká ohrozujúce výhľad, ktoré by mohli ovplyvniť naplnenie makroekonomického scenára a východiskové predpoklady a plnenie trajektórie vývoja čistých výdavkov plánu. Rada predovšetkým uznáva, že podľa posúdenia Komisie je rozdiel medzi trajektóriou vývoja čistých výdavkov v pláne a referenčnou trajektóriou spôsobený výlučne aktualizáciou počiatočnej fiškálnej pozície. Rada tiež konštatuje, že geopolitické riziká môžu vyvíjať tlak na výdavky na obranu.

(38) Rada očakáva, že Grécko bude pripravené upraviť svoju fiškálnu stratégiu podľa potreby s cieľom zabezpečiť dodržanie trajektórie vývoja čistých výdavkov. Rada sa rozhodla pozorne monitorovať hospodársky a fiškálny vývoj vrátane vývoja, z ktorého vychádza scenár plánu.

(39) Rada sa domnieva, že ďalšie rokovania s cieľom dosiahnuť spoločnú dohodu o vplyvoch kumulatívnych mier rastu čistých výdavkov na každoročný dohľad by sa mali uskutočniť včas pred ďalším kolom fiškálneho dohľadu.

(40) Rada berie na vedomie opis Komisie týkajúci sa reforiem a investičných potrieb a zámerov, ktoré reagujú na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť realizáciu takýchto reforiem a investícií. Rada na základe správ predložených Komisiou posúdi takéto reformy a investície a bude monitorovať ich vykonávanie v rámci európskeho semestra.

(41) Rada so záujmom očakáva výročné správy Grécka o pokroku, ktoré majú obsahovať najmä informácie o pokroku pri vykonávaní trajektórie vývoja čistých výdavkov stanovenej Radou a pri vykonávaní širších reforiem a investícií v kontexte európskeho semestra.

(42) V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2024/1263 by Rada mala Grécku odporučiť trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ako sa stanovuje v pláne,

TÝMTO ODPORÚČA Grécku:

1. zabezpečiť, aby rast čistých výdavkov nepresiahol maximálne hodnoty stanovené v prílohe I k tomuto odporúčaniu.

V Bruseli 21. januára 2025

Za Radu

predseda

A. DOMAŃSKI

PRÍLOHA I

Maximálne miery rastu čistých výdavkov
(ročná a kumulatívna miera rastu, v nominálnom vyjadrení)

Grécko

Roky		2025	2026	2027	2028
Miera rastu (%)	ročná	3,7	3,6	3,1	3,0
	kumulatívna (*)	6,5	10,3	13,7	17,1

(*) Kumulatívna miera rastu sa vypočíta vo vzťahu k základnému roku 2023. Kumulatívna miera rastu sa používa pri ročnom monitorovaní súladu *ex post*na kontrolnom účte.